

mával épen apropos jött egy tény, mely Jassiban történt s melyet az ott megjelenő „Stéua Romaniei” című lap közleménye után hoznak a bukaresti lapok. Az esemény ez: Vasárnap temettek a zsidók egy rabbit. Az utcán nagy kiterjedésben hangyák módjára lepték el a zsidóság; a közlekedés nemcsak szekérrel, de még lovasoknak is több óráig el volt zárva. A zsidóknak esztelen babonája szerint (superstitio stupida) egy rabbi temetési útjában nem szabad nőnek találatnia. Egy papné, ki házában kapujában állott, hogy megnezzze e temetést, kegyetlenséggel lökdöstitett, hogy ne láthassa a halottas szekeret. — A tény nagyon komolylyá vált volna, ha a rend helyreállítása végett kellő időben meg nem jelennek a zsandárok. Eddig 24 zsidót fogtak el. A papné kórházba szállított és veszélyes beteg. Az említett lap szemtelen fanatizmusnak nevezi a zsidók ezen eljárását és felhívja reá komolyan a miniszterelnök figyelmét.

Oskor svéd trónörökös ma este Bukarestbe érkezett. A trónörökös csak 21 éves s mint a fama beszéli, Valdek herceg leányának a jegyese s őt jött meglátogatni Bukarestbe.

A szép tavaszi idő boros napokká változott. Nehány nap óta a levegő meghűlt. — Esett a hó és eső.

Romániában már három éve van készülődés egy pénzverde. Több hivatalnok kapott már fizetést. Több ezer franc van már befektetve; költséges gépek hoztak; de még pénz nem lett verve. Folyó hó 26-án a senatusban egy project terjesztett elő, miszerint az országban lévő pénzverdetlen veretessék 5 francos darabokban 20 millió ezüst pénz.

X. X.

Az erdélyrészi birtokrendezésről.

(Ajánlván a miniszterium által e tárgyban összehívott enquetteknak.)

(Gr. Schw. Gy.) A mint tudva van, márczius végére vagy ápril elejére a földmívelés-ipar-és kereskedelemügyi miniszter, br. Kemény Gábor ur ó nagyméltósága által Budapestre egy értekezletet hívott össze, még pedig nemcsak a birtokrendezés és tagosítás tárgyában, hanem, hogy tanácskozás alá vegye azokat a mezőgazdasági bajokat is, melyekről a földmívelési miniszterium az „Erdélyi Gazdasági Egylet” által benyújtott többrendbeli kérelemből és emlékiratból értesült.

Midőn az enquette egybehívott, a szegedi catastropha még nem történt volt meg. Mi ezt a catastropha egy komoly intéseket tekintjük a kormány részére arra nézve, hogy a nemzetgazdasági állapotainkat behatóan és minél előbb végrevalóanra figyelemre méltassák.

A körvel, melylyel a földmívelési miniszter ur az illetőket az enquettere egybehívta, következőleg szól:

Budapest, 1879 márcz. 4.

5556. sz.

Az erdélyi gazdasági egyesület emlékiratot terjesztett be a vezetésem alatti miniszteriumhoz, melyben elősorolván mindazon akadályokat és hiányokat, melyek az erdélyi részek gazdasági fejlődésének útjában állanak, azok elhárítását, a létező bajok lehető orvoslását kéri. — Nem ismeretlen előttem azon körülmény, hogy az utóbbi évek váltsága az egész ország közigazgatási viszonyaira nyomástól hatott, mindazonáltal el kell ismerni hogy e válság legsúlyosabban érintette az erdélyi részeket, mint melyekben mezőgazdaság, úgy, mint általában az összes közigazdaság még nehezebb viszonyok közt mozog, mint a Királyhágón-inneni részekben és ép ez oknál fogva az ottani bajok sürögésen igénylik az orvoslást célzó intézkedéseket.

A létező hiányok megállapítása és az orvoslás lehető módjainak kijelölése czéljából f. év márczius hó végén, esetleg ápril hó elején, később meghatározandó napon előltekem alatt a vezetésem alatti miniszterium hivatalos helyiségeiben megtartandó, illetékes szakferkákból álló értekezletet kívánok egybehívni, mely érkezel tárgyalásait első sorban a birtokviszonyok rendezése, nevezetesen az erdő- és legelő-elkülönítés, a tagosítás keresztülvitele körül felmerülő akadályok és nehézségek megvitatása és az azok elhárítására vezető utak és módok kijelölése képezi.

Ezek mellett az erdélyi gazdasági egylet emlékiratában előadott egyéb kérdéseket is emez értekezlet megfontolása elé kívánom terjeszteni.

Felkérem Méltóságodat, hogy az értekezleten résztvenni, s enzem czélzataim foganatosításában bölcs tanácsával támogatni, akadályoztatása esetén pedig e körülményről jó leve értesíteni sziveskedjék.

B Kemény.

Már évek óta küzdünk e lapokban azon különböző akadályok elhárítása érdekében, melyek földmívelésünk fejlődésének útját állják; ismételt hangszólunk, hogy a földmívelés a legszomorúbb összefüggésbe van az iparral úgy, hogy ez amaz nélkül s viszont a földmívelés csak így virágozhatik föl, ha ipar is fejlesztetik; következőleg hogy egészséges nyerstermelés nélkül még gondolni sem lehet ipari fejlődést.

Most ismét tollat ragadtunk, hogy szerény nézeteinknek, az említett enquette alkalmából, nemcsak a birtokrendezés és tagosítás, hanem általában közigazdasági állapotaink fölött lehet röviden e lapok hasábjain elmondjuk. Fejtegetéseinket talán az en-

quette is figyelembe veendő, annál is inkább, mivel korábbi tanulmányaink köztétele ota olyan adatokhoz jutottunk, melyek eddig ismeretlenek voltak előttünk s a melyek fájdalom, még szomorúbb világításba helyezik a dolgokat, mint a melyek eddig képzeltük.

Nevezetesen a földrészeket (parcellák) száma nem volt ismeretes, sem az, hogy hány tagosítás vitetett keresztül 1857 óta; minekutána azonban a katasztri igazgatóságok felállították, már most megbízható adataink vannak e tekintetben is, melyek egészen 1878-ig terjednek.

A mai erdélyi részek magukban foglalnak 9. 776. 206 holdat s e terület 10 mil. 693. 432 parcellára oszlik szét. Ebből a kolozsvári kataszteri igazgatóság területén 5.116.099 hold van, 4.829.293 parcellával; ellenben nagyszabeni kataszteri igazgatóság területén 4. 660. 170 hold 5. 863. 139 parcellával.

1857-ben Erdélyben 8.994. 520 parcella volt, nem tekintve azt, hogy azóta a Szilágyság elválasztott az erdélyi részeketől; a parcelláknak e száma 1857 óta épen 1 mil. 997.912-vel szaporodott. Középszámítással ma egy parcellára 1456.517 négyszögöl esik, mire nézve tekintetbe veendő, hogy ha a nagy erdő-és legelő parcellákat leszámítjuk, egy-egy parcellára még kevesebb négyszögölnyi szántó, kaszálló és szőlő esik; s ha még mindehez hozzávesszük, hogy a birtokvevényben az egyes parcella-számok a. b. c. d. stb. betűkkel jelölten szétosztva vannak fölveve: a parcellák számát még sokkalta nagyobbak vehetjük, mint fennebb kimutattuk.

Azt szokták mondani, hogy a jelenlegi tagosítási törvény és a birtokrendezési és tagosítási ügyek elintézésében követett eljárás nem rossz.

Nős, beszéljenek tehát a számok:

A kolozsvári kataszteri igazgatóság kerületén — melyhez Kolozsvári, Szolnok-Doboka, Beszterce-Naszód, Csik, Udvarhely, Maros-Torda és Torda Aranyosmegyék tartoznak, 1867 ig 58 községben vitetett keresztül a commassatio, 1867 óta pedig 39, tehát 97 községben; jelenleg 81 községben foly a tagosítás. E kataszteri igazgatóság kerületében 1317 község fekszik; 1857 óta, — ha nem számítjuk a folyamatban levőket, évenként átlag 4.61 tagosítás vitetett keresztül, ha pedig beszámítjuk a folyamatban levőket is: 7.39 tagosítás jut egy évre.

Ezek szerint tehát 1317 község közül mintegy 74% község tagosítva van, 6.15% községben most foly, ellenben 80.41% községben még hirtelen sincs commassatio!

Mintthogy az 1857-től 1867-ig keresztül vitt birtokszabályozások számát nem lehet többé eruálni, azonban mindenesetre csekély; csak annyit constatálhatunk, hogy a birtokszabályozás 27 községben vitetett keresztül és hogy 151 községben még folyanak a perek; 1867 óta tehát a községeknek 2.1% szabályoztatott, szabályozás alatt áll 11.1%, tehát 87% még szabályozatlan.

Ez adatok a kataszteri igazgatóság hivatalos kimutatásain alapulnak.

A nagy-szabeni kataszteri igazgatóság területén — Hunyad, Alsó-Fehér, Szeben, Fogaras, Nagy-és Kis-Küküllő, Háromszék és Brassó megyében, — 1211 község van, ezekből 29 tagosítva van és 54 községben a szabályozás keresztül vitetett.

Összesen tehát 2528 kataszteri község közül 1878. évben 126 commassálva volt, 81-ben pedig a birtokszabályozás befejezte, vagyis miután a tagosított e községekben a birtokszabályozás itt keresztülvitt: ennélfogva összesen 207 községben történt meg a birtokszabályozás, következőleg 21 év alatt évenként 9.85 községben, vagyis az összes községek 8.18 percentjében vitetett keresztül a birtokszabályozás.

A szász királyságban (Németország) évenként a községek 20 percent szabályoztatik: nálunk 0.38. Hogy tehát hova vezetett a hiányos eljárás: e számok elég ékeszólóan bizonyítják!

Az új távirtdai díjszabályzat*)

(Értelmezéppel április 1-én)

A földmívelés, ipar- és kereskedelemügyi min. kir. miniszter, f. évi 6258. szám alatt, a következőkben bocsátotta ki, — a táviratok elfogadására, díjazására és kezelésére vonatkozó szabályoknak módosítása tárgyában:

Az osztrák cs. kir. kereskedelmi miniszteriummal, valamint a német birodalmi cs. kormányval létrejött megállapodások értelmében, a táviratok elfogadása, díjazása és kezelése iránt fennálló szabályok 1879. évi április 1-től érvényesen, a következőkben változnak meg.

1. Távirati értesítések (avisok) a magyar távirtdaiállomások területén többé el nem fogadhatók és csak még a nemzetközi átmenő forgalomban kezelhetnek.

2. A közönséges táviratok díjazása a hazai távirtdaiállomásokon egymás között, valamint a monarchia másik felében, nemkülönbön a Németországban létező távirtdaiállomásokkal való forgalmára nézve, nem történik többé egységek szerint, hanem egy minden táviratra változatlanul megállapított alapdíj és az egyes szavakra kirótt külön díj után.

Az alapdíj a fennemlített forgalmak mindegyikére nézve 24 kr. o. é. a forgalomban még előforduló helyi táviratokra nézve pedig, a melyek t. 1, az ugyan azon községben levő két állami, avagy egy állami és egy vasuti távirtda közt váltatnak, 12 kr. o. é.

A táviratban foglalt minden egyes szóra kirótt díj:

a helyi táviratoknál 1 kr.,
a monarchiabeli állomások között váltandó táviratoknál 2 kr.,
a német birodalmi állomásokkal váltandó táviratoknál 6 kr.

A két utolsó esetre megállapított szószertenti díjak még egy-egy krajczárral növekednek, ha a táviratok oly vasuti állomásnál adatnak fel, a melynek székhelyén állami távirtdaiállomások is léteznek.

E szerint a bármely hazai távirtdai állomásnál feladott p. o. 12 szavu távirat után — eltekintve az állami állomással ugyanazon községben levő vasuti távirtdai állomások által felveendő szószertenti pótdíjtól be fog szedetni:

ha az helybenlevő távirtdaiállomások szól:
12 kr alapdíj + (12×1) krajczár szószertenti díj, össz-díj= 24 kr.;
ha az bármely más monarchiabeli távirtdaiállomások szól:

24 kr alapdíj + (12×2) krajczár szószertenti díj össz-díj= 48 kr.;
ha az Németországba szól:
24 kr alapdíj + (12×6) krajczár szószertenti díj össz-díj= 96 kr.

3. Távirati választ az előbbi pontban megnevezett forgalmakba ezental csak legfeljebb 30 szó ig lehet előre fizetni.

Ha az eredeti távirat feladója a távirati választ számát nem határozza meg, akkor a választ mindig egy 10 szavu távirat díja szedetik be.

Ha a feladó 10-nél több vagy kevesebb szóból álló választ kíván, tartozik a meghatározott szószámot távirati szövegében kitenni s a választ díjnak megfelelőleg fizetni.

4. Vétel-elintézésért a második pont alatt felsorolt forgalmakban egy 10 szavu távirat díja jár. 5. Többesimű táviratoknál, ha azokat több címzett számára ugyanazon helyre kell távirni, ugyancsak a második pontban felsorolt forgalmakban, a többszörösítésért példányonként annyiszor 24 kr. fizetendő, ahányiszor az eredeti iratban az összes címek hozzászámításával 100 szó, vagy ennek megkezdett része foglaltatik.

6. Semaphor-táviratoknál tengeren levő hajókkal való kicserélésért minden szó után 6 kr pótdíj szedetik.

7. Nem kézbesíthető táviratoknál a címállo más, a nem kézbesítés okának rövid jelzése mellett a feladói állomásnak távirati értesítést küld, mely utóbbi a feladónak 24 kr lefizetése után kézbesítettik.

8. Ha a második pontban felsorolt forgalmakban a feladott táviratok összes díjainak kiszámításánál a krajczárokból törtek mutatkoznak, e törtek heyyet egész krajczárokk szedetek be.

Minden más, a fennebbieken nem említett esetekre, pl. az egyes stávek és számcsoportok, megállapítására, az ős zehasonlítás kötelezettségére és az össze hasonlító táviratok díjazására, valamint a feladott táviratokról adandó nyugtakra és azok díjazására nézve sat. úgy a bel, mint a külforgalomban továbbra is érvényben maradnak a Szt. Péterváron létrejött nemzetközi távirtda-egyezményhez csatolt szolgálati szabályzat és díjtáblák valamint a szomszéd távirtda-igazgatásokkal fennálló külön egyezmények, illetőleg a „távirati szabályok és díjtáblák” határozatai.

Kelt Budapesten, 1879. évi márcz. 11 én.

A Királyhágón inneni kerületi tüztöltő-szövetség III közgyűlése.

Kolozsvárt és Marosvásáryelytől, márczius 20.

Tisztelt bajtársak!

A Királyhágón inneni kerületi tüztöltő szövetség Nagy Szébenben megtartott II. közgyűlésének XVII jegyzőkönyvi határozata értelmében bátrák vagyunk bajtársi üdvözlettel tudatni, hogy ezen kerületi szövetség III. közgyűlésének itten Maros-Vásárhelytől kezdve megtartására folyó évi június hó 1-3 áig terjedő napjait (a pünkösti ünnepeket) tüzzük ki, melyre a t. bajtársakat ezennel tisztelettel meghívjuk.

Előleges tájékoztulás közöljük a következő általános tudnivalókat:

1) Az alapszabály 9. § a értelmében „a közgyűlésre minden szervezett tüztöltő-egylet két képviselőt küld.” — Ezen képviselőket rendes írásbeli igazolvánnyal kérjük elötni.

2) Az alapszabály 10. § a értelmében a „tag-egyletek vagy egyes tüztöltők azon indítványai, a melyek tárgyalásra vannak szánva, a közgyűlés előtt négy héttel a szövetségi választmány elnökének be kellendők.”

Ebből folyólag felkérjük az illetőket, hogy előadandó tárgyaikat vagy indítványikat írásban legkésőbb folyó évi április 30. napjáig szövetségi elnök Minorich Károlyhoz Kolozsvárra beküldeni el ne mulasszák, hogy a részletes napirendet idejekorán megállapítani, közéletenni és szétküldeni lehessen.

*) Törvényhatóság miatt késétt